

Istungidokument

B9-0362/2023

18.7.2023

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 112 lõigetele 2 ja 3

komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87419 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D090109/03 – 2023/2759(RSP))

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Vastutavad parlamendiliikmed: Martin Häusling, Anja Hazekamp, Sirpa Pietikäinen, Günther Sidl

Euroopa Parlamendi resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87419 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D090109/03 – 2023/2759(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega lubatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 87419 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D090109/03),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta¹, eriti selle artikli 7 lõiget 3 ja artikli 19 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 1. juunil 2023 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud, ning võttes arvesse, et 6. juunil 2023 apellatsioonikomitees toimunud hääletuse tulemusel ei esitatud samuti arvamust,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes) artikleid 11 ja 13²,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 30. novembril 2022. aastal vastu võetud ja 20. jaanuaril 2023. aastal avaldatud arvamust³,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse geneetiliselt muundatud organismide (edaspidi „GMOd“) kasutamiseks lubade andmisele vastuväiteid⁴,

¹ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

² ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

³ EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik aramus, mis käsitleb geneetiliselt muundatud maisi MON 87419 hindamist toiduks ja söödaks kasutamise eesmärgil vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (taotlus EFSA-GMO-NL-2017-140). EFSA Journal 2023;21(1):7730 <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.7730>.

⁴ Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles esitatakse GMOde lubamisele vastuväiteid. Lisaks sellele on parlament üheksandal ametiajal vastu võtnud järgmised resolutsioonid:

- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 11);

– võttes arvesse kodukorra artikli 112 lõikeid 2 ja 3,

- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba A2704-12 (ACS-GM005-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 15);
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ja DAS-40278-9 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 20);
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla LLCotton25 (ACS-GH001-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 2);
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 89788 (MON-89788-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 7);
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ja alakombinatsioone MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ning NK603 × DAS-40278-9 sisaldavaid, nendest koosnevaid või nendest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 12);
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm, neli või viis Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ja GA21 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 18);
- Euroopa Parlamendi 14. mai 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 323, 11.8.2021, lk 7);
- Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, ja millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/1111, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 2);
- Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba SYHT0H2 (SYN-000H2-5) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 8);

– võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni

- Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 15);
- Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 36);
- Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja MON 87411 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 43);
- Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MIR604 (SYN-IR604-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 49);
- Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 88017 (MON-88017-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 56);
- Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 (MON-89034-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 63);
- Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × T304-40 × GHB119 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 474, 24.11.2021, lk 66);
- Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZIR098 (SYN-ØØØ98-3) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 474, 24.11.2021, lk 74);
- Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 45);
- Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 × DAS-44406-6 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 52);

- Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, MIR162, MON810 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (ELT C 99, 1.3.2022, lk 59);
- Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt11 (SYN-BTØ11-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 66);
- Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba GMB151 (BCS-GM151-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 342, 6.9.2022, lk 22);
- Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 (BCS-GHØØ2-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 342, 6.9.2022, lk 29);
- Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB811 (BCS-GH811-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 347, 9.9.2022, lk 48);
- Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud rapsi 73496 (DP-Ø73496-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 347, 9.9.2022, lk 55);
- Euroopa Parlamendi 6. aprilli 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87769 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 434, 15.11.2022, lk 42);
- Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON 810 × MIR604 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm DP4114, MON 810, MIR604 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (ELT C 32, 27.1.2023, lk 6);
- Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni 19. mai 2022. aasta rakendusotsuse (EL) 2022/797 kohta, millega lubatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 × DAS-40278-9 ja selle alamkombinatsiooni T25 × DAS-40278-9 sisaldavad, sellest koosnevad või sellest valmistatud tooted (ELT C 32, 27.1.2023, lk 14);
- Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba A5547-127 (ACS-GMØØ6-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 177, 28.5.2021, lk 2);
- Euroopa Parlamendi 14. märtsi 2023. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu

- A. arvestades, et äriühing Monsanto S.A./N.V. (Belgia) esitas 31. märtsil 2010. aastal äriühingu Monsanto Company (Ameerika Ühendriigid) nimel Madalmaade pädevale asutusele taotluse geneetiliselt muundatud maisi MON 87419 (edaspidi „geneetiliselt muundatud mais“) sisaldava, sellest koosneva või sellest valmistatud toidu, toidu koostisosade ja sööda turule laskmiseks (edaspidi „taotlus“) vastavalt määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitele 5 ja 17; arvestades, et taotlus hõlmas ka selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi või koosnevad sellest ning mida kasutatakse muul otstarbel kui toiduks või söödaks, kuid ei kasutata viljelemiseks;
- B. arvestades, et 30. novembril 2022 võttis EFSA geneetiliselt muundatud maisile loa andmise kohta vastu pooldava arvamuse, mis avaldati 20. jaanuaril 2023;
- C. arvestades, et geneetiliselt muundatud mais aretati nii, et see annab tolerantsuse dikamba ja glüfosinaadipõhiste herbitsiidide suhtes;

Lisaherbtsiidi käsitleva hinnangu puudumine

- D. arvestades, et valdavat osa geneetiliselt muundatud kultuuridest on geneetiliselt muundatud nii, et need on tolerantsed vähemalt veel ühe herbtsiidi suhtes, mida saab kasutada kogu geneetiliselt muundatud kultuuri kasvatamise ajal, ilma et taimed sureks, nagu see oleks herbtsiidide suhtes mittetolerantsete kultuuride puhul; arvestades, et mitu uuringut näitab, et herbtsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud kultuuride kasvatamise tõttu hakatakse rohkem kasutama lisaherbtsiide, seda peamiselt herbtsiiditolerantse umbrohu tekke tõttu⁵;
- E. arvestades, et herbtsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud kultuuride puhul sõltuvad põllumajandustootjad umbrohutõrjesüsteemist, mis põhineb suures osas või täielikult herbtsiididel, nõudes neilt geneetiliselt muundatud seemnete eest lisatasu, mis on õigustatud ainult siis, kui selliseid seemneid ostvad põllumajandustootjad kasutavad ka lisaherbtsiidi; arvestades, et herbtsiiditolerantseid kultuure kasvatavate põllumajandusettevõtete suurem sõltuvus herbtsiididest kiirendab herbtsiidiresistentsete umbrohtude teket ja levikut, tekitades seega vajaduse veelgi

kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud rapsi MON 94100 (MON-94100-2) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0063);

- Euroopa Parlamendi 11. mai 2023. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0202);

⁵ Vt näiteks S. Bonny artiklit „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Geneetiliselt muundatud herbtsiiditolerantsed kultuurid, umbrohi ja herbtsiidid: ülevaade ja mõju), Environmental Management, January 2016;57(1), lk 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> ning C.M. Benbrooki artiklit „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“ (Geneetiliselt muundatud põllukultuuride mõju pestitsiidide kasutamisele USA-s – esimesed kuusteist aastat), Environmental Sciences Europe; 28. september 2012, kd 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>

suurema herbitsiidide kasutamise järele; arvestades, et selle tagajärjel suureneb herbitsiidide liigest kasutamisest tingitud kahjulik mõju mulla seisundile, vee kvaliteedile ning maapealsele ja -alusele elurikkusele, samuti suureneb inimeste ja loomade kokkupuude nendega, võimalik et ka toidus ja söödas leiduvate herbitsiidijääkide suurenemise tõttu;

- F. arvestades, et glufosinaat on klassifitseeritud kategooria 1B reproduktiivtoksiliseks aineks ning seetõttu kehtivad selle suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1107/2009⁶ sätestatud piirkriteeriumid; arvestades, et glufosinaat oli liidus kasutamiseks heaks kiidetud ajavahemikuks, mis lõppes 31. juulil 2018⁷;
- G. arvestades, et dikamba on väga lenduv aine, mis tähendab, et kasutamisel kipub see paiskuma õhku ning kandub seejärel tuulega edasi, kuni langeb maha; see võib tekitada kokkupuute kaudu inimestele ja sellistele taimedele, puudele, sh viinapuudele, ja põõsastele, millele see ettenähtud ei ole, tõsiseid kahjustusi, eriti kokkupuutel mitme aasta vältel;
- H. arvestades, et dikamba kandumine lähedalasuvatele kultuuridele ja puudele, sh viinapuudele, ja nende kahjustamine on muutunud probleemiks, mis tekitab suuri lõhesid ja vastandumist eri põllumajandustootjate ja naabrite vahel maapiirkonnas ning on toonud kaasa ulatuslikud kohtuvaidlused saagi ikaldumise ja uute taimede istutamise kulude üle; arvestades, et Ameerika Ühendriikide sojaoa seemnete valdkonna juhtiv ettevõtja on öelnud, et dikamba on põhjustanud Ameerika põllumajandusele rohkem kahju kui kõik muu, millega ta oma elu jooksul kokku on puutunud⁸; arvestades, et Ameerika Ühendriikides on alates dikambatolerantsete geneetiliselt muundatud sojaubade ja puuvillakultuuride uue süsteemi kasutuselevõttust 2018. aastal esitatud riiklikele reguleerivatele asutustele kümneid tuhandeid kaebusi seoses sellega, et dikamba on tekitanud põllumajanduskultuuridele, puudele ja muule taimestikule palju kahju, mistõttu kehtestatakse järjest rangemaid piiranguid selle kohta, millal ja kuidas tohib dikambat järgmisel kasvuhooajal pihustada;
- I. arvestades, et Ameerika Ühendriikide Kesk-Lääne 13 osariigi piirkonna haiglates korraldatud kliiniliste uuringute projekti eesmärk on teha kindlaks, kas järjest sagedasem sünnieelne kokkupuude herbitsiididega, sealhulgas dikambaga, põhjustab sagedasemaid ja/või raskemaid sünnikahjustusi või kahjustab laste arengut;
- J. arvestades, et dikambatolerantsete sojaubade laialdase kasvatamise tõttu puutub dikambaga kokku umbes kolm korda rohkem naisi ning et dikambatolerantsete sojaubade kasvatamise ja dikamba kasutamise tõttu on selle keskmine sisaldus uuritud uriiniproovides enam kui kolmekordistunud⁹; arvestades, et kuna inimeste kokkupuude dikambaga on viimasel ajal järsult suurenenud, on uuringu rahastajad

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1);

⁷ <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/start/screen/active-substances>

⁸ <https://www.agriculture.com/news/crops/harry-stine-takes-off-the-gloves-regarding-dicamba>.

⁹ https://hh-ra.org/wp-content/uploads/2022/11/HHRA_Dicamba_Comments_10-17-22.docx-1.pdf.

tungivalt nõudnud, et keskkonnakaitseamet hindaks uuesti inimeste dikambaga kokkupuute tõenäosust ja määra sissehingamise kaudu, pöörates erilist tähelepanu sünni- ja arengukahjustuste ohtudele¹⁰;

- K. arvestades, et eelretsenseeritud ajakirjas International Journal of Epidemiology avaldati 2020. aastal Ameerika Ühendriikide valitsuse teadlaste tehtud uuring, milles leiti, et dikamba ulatuslik kasutamine suurendas dikambaga tegelevate töötajate seas maksa- ja sapiteede intrahepaatilise vähi tekke riski; arvestades, et uuringus märgitakse, et dikambaresistentsete geneetiliselt muundatud kultuuride hiljutine heakskiitmine toob tõenäoliselt kaasa dikamba põllumajandusliku kasutamise sagenemise järgmistel aastatel¹¹;
- L. arvestades, et geneetiliselt muundatud taimede herbitsiidijääkide ja neis leitud metaboliitide hindamist ei loeta EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni pädevusse kuuluvaks ning seetõttu ei ole seda GMODE loamenetluse osana ette võetud;

Liidu rahvusvaheliste kohustuste täitmine

- M. arvestades, et õigusega toidule tegeleva Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) eriraportööri 2017. aasta aruandes leiti, et eelkõige arengumaades on ohtlikel pestitsiididel tervisele laastav mõju¹²; arvestades, et ÜRO kestliku arengu eesmärgi 3.9 abil soovitakse 2030. aastaks oluliselt vähendada selliste surmade ja haiguste arvu, mille on põhjustanud ohtlikud kemikaalid ning õhu, vee ja pinnase reostus ja saastumine¹³;
- N. arvestades, et 2022. aasta detsembris lepiti ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul kokku Kunmingi-Montreali üleilmses elurikkuse raamistikus (edaspidi „Kunmingi-Montreali raamistik“), mis sisaldab üleilmset eesmärki vähendada taimekaitsevahenditest tulenevaid ohte 2030. aastaks vähemalt 50 %¹⁴;
- O. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 on sätestatud, et geneetiliselt muundatud toit ega sööt ei tohi avaldada kahjulikku mõju inimeste või loomade tervisele ega keskkonnale, ning nõutakse, et komisjon võtaks oma otsuse koostamisel arvesse kõiki liidu õigusaktide asjakohaseid sätteid ning teisi kõnealuse küsimusega seotud õiguspäraseid tegureid; arvestades, et sellised õiguspärased tegurid peaksid hõlmama

¹⁰ Idem.

¹¹ Lerro, C. C., Hofmann, J. N., Andreotti, G., Koutros, S., Parks, C. G., Blair, A., Albert, P. S., Lubin, J. H., Sandler, D. P., Beane Freeman, L. E., International Journal of Epidemiology, august 2020, Kd 49(4), lk 1326–1337, <https://academic.oup.com/ije/advance-article-abstract/doi/10.1093/ije/dyaa066/5827818?redirectedFrom=fulltext>

¹² <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food>

¹³ <https://indicators.report/targets/3-9/>

¹⁴ vt: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7834

liidu kohustusi, mis tulenevad ÜRO kestliku arengu eesmärkidest ja ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist;

Ebademokraatlik otsustamine

- P. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 1. juunil 2023 toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab seda, et loa andmise ettepanek ei saanud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust; arvestades, et arvamust ei esitatud ka 6. juulil 2023 apellatsioonikomitees toimunud hääletuse tulemusel;
- Q. arvestades, et Euroopa Parlament võttis oma kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles väljendatakse vastuseisu toiduks ja söödaks mõeldud GMODE turule laskmisele (33 resolutsiooni) ning GMODE kasvatamisele liidus (kolm resolutsiooni); arvestades, et üheksandal ametiajal on Euroopa Parlament väljendanud GMODE turule laskmisele vastuseisu juba 32 korral; arvestades, et ühelegi asjaomasele GMO-le loa andmiseks ei saadud selle toetuseks liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust; arvestades, et põhjused, miks liikmesriigid lubade andmist ei toeta, on muu hulgas ettevaatuspõhimõtte mittejärgimine loamenetluses ja riskihindamisega seotud teaduslikud kahtlused;
- R. arvestades, et kuigi komisjon tunnustab puudujääke demokraatlikus protsessis, liikmesriikide toetuse puudumist ja Euroopa Parlamendi vastuväiteid, jätkab ta siiski GMODEle lubade andmist;
- S. arvestades, et selleks, et komisjon saaks keelduda GMODEle loa andmisest, kui apellatsioonikomitees ei ole saavutatud selle toetuseks liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust¹⁵, ei ole vaja õigusakte muuta;
1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud rakendamisvolitusi;
 2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu on vastuolus liidu õigusega, sest see ei ole kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, mis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002¹⁶ sätestatud üldpõhimõtete kohaselt on luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu ning keskkonna ja tarbijate huvide kaitse kõrge taseme tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega ning tagada samal ajal ka siseturu tõhus toimimine;
 3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta ja esitada komiteele uue

¹⁵ Määruse (EL) 182/2011 artikli 6 lõike 3 kohaselt võib komisjon loa anda, kuid ei pea seda tegema, kui apellatsioonikomitees ei ole selle toetuseks saavutatud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1);

eelnõu;

4. kutsub komisjoni üles mitte andma luba herbitsiiditolerantsetele geneetiliselt muundatud põllukultuuridele, kuna sellega kaasneb lisaherbitsiidide kasutamise suurenemine ning seetõttu suuremad riskid elurikkusele, toiduohutusele ja töötajate tervisele;
5. rõhutab sellega seoses, et liidus keelatud herbitsiidide, näiteks glufosinaadi suhtes tolerantseks muudetud geneetiliselt muundatud taimede importimise lubamine toidu või söödana kasutamiseks on vastuolus liidu rahvusvaheliste kohustustega, mis tulenevad muu hulgas ÜRO kestliku arengu eesmärkidest ja ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist, sealhulgas hiljuti vastu võetud Kunmingi-Montreali raamistikust¹⁷;
6. ootab, et komisjon täidaks parlamendi praeguse koosseisu ametiajal võimalikult kiiresti ja õigeaegselt oma kohustuse¹⁸ esitada ettepanek tagamaks, et liidus keelatud ohtlikke kemikaale ei toodeta ekspordiks;
7. väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon tunnistas lõpuks oma 11. septembri 2020. aasta kirjas parlamendiliikmetele, et GMODE lubamise otsuste tegemisel on vaja arvesse võtta kestlikkust¹⁹; väljendab siiski sügavat pettumust selle pärast, et komisjon on sellest ajast saadik jätkuvalt andnud lube GMODE liitu importimiseks, hoolimata Euroopa Parlamendi jätkuvast vastuseisust ja sellest, et enamik liikmesriike hääletab selle vastu;
8. nõuab veel kord tungivalt, et komisjon võtaks arvesse liidu kohustusi, mis tulenevad sellistest rahvusvahelistest kokkulepetest nagu Pariisi kliimakokkulepe, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO kestliku arengu eesmärgid; kordab oma nõudmist lisada rakendusaktide eelnõudele seletuskiri, milles selgitatakse, kuidas need järgivad kahju mittetekitamise põhimõtet²⁰;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

¹⁷ 2022. aasta detsembris lepiti ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul kokku ülemaailmses elurikkuse raamistikus, mis sisaldab üleilmset eesmärki vähendada taimekaitsevahenditest tulenevaid ohte 2030. aastaks vähemalt 50 % (vt: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7834)

¹⁸ Nagu on kirjeldatud komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta teatise „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia“ lisas, COM(2020)0667, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=COM%3A2020%3A667%3AFIN#document2>

¹⁹ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

²⁰ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa roheline kokkuleppe kohta (ELT C 270, 7.7.2021, lk 2), punkt 102.